

NOTATKA ze wspólnego posiedzenia

Komisji Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej oraz Komisji Gospodarki Narodowej

Nr posiedzenia: 150

Nr posiedzenia: 211

Data posiedzenia: 17 i 20 stycznia 2015 r.

Posiedzeniu przewodniczył: przewodniczący Komisji Gospodarki Narodowej Marek Ziółkowski.

Porządek posiedzenia: 1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008-2015 oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 816, druki sejmowe nr 3034, 3055 i 3055-A).

- W posiedzeniu uczestniczyli: –
- **w dniu 17 stycznia 2015 r.:**
 - senatorowie członkowie Komisji Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej: Anna Aksamit, Tadeusz Arłukowicz, Mieczysław Augustyn, Stanisław Kogut, Waldemar Kraska, Jan Filip Libicki, Jan Michalski,
 - senatorowie członkowie Komisji Gospodarki Narodowej: Łukasz Abgarowicz, Wiesław Dobkowski, Stanisław Iwan, Stanisław Jurcewicz, Stanisław Kogut, Jan Michalski, Andrzej Owczarek, Bogusław Śmigielski, Jan Wyrowiński, Marek Ziółkowski,
 - oraz senator Izabela Kloc,
 - **w dniu 20 stycznia 2015 r.:**
 - senatorowie członkowie Komisji Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej: Anna Aksamit, Mieczysław Augustyn, Robert Dowhan, Stanisław Kogut, Robert Mamątow, Jan Michalski, Andżelika Możdżanowska, Andrzej Pająk,
 - senatorowie członkowie Komisji Gospodarki Narodowej: Łukasz Abgarowicz, Wiesław Dobkowski, Stanisław Jurcewicz, Kazimierz Kleina, Stanisław Kogut, Marek Martynowski, Jan Michalski, Andrzej Owczarek, Bogusław Śmigielski, Jan Wyrowiński, Roman Zaborowski, Marek Ziółkowski,
 - oraz senator Izabela Kloc,
 - **goście w dniu 17 stycznia 2015 r.:**
 - Ministerstwo Gospodarki:
 - sekretarz stanu Tomasz Tomczykiewicz,
 - kierująca Departamentem Górnictwa Małgorzata Niezgoda,
 - dyrektor Departamentu Prawnego Monika Studzińska,
 - główny specjalista w Departamencie Górnictwa Rafał Dąbrowski,
 - Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej:
 - naczelnik wydziału w Departamencie Prawa Pracy Tomasz Wardach,
 - Ministerstwo Skarbu Państwa:
 - radca ministra w Departamencie Restrukturyzacji i Pomocy Publicznej Adam Ambrozik,

- Urząd Miasta Bytomia:
 - zastępca prezydenta miasta Andrzej Panek,
- Urząd Miasta Zabrze:
 - zastępca prezydenta miasta Zabrze Katarzyna Dzióba,
 - doradca prezydenta miasta Krystyna Kurowska,
- Najwyższa Izba Kontroli:
 - dyrektor Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Sławomir Grzelak,
- Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów:
 - dyrektor Departamentu Kontroli Koncentracji Robert Kamiński,
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych:
 - wicedyrektor Departamentu Świadczeń Emerytalno-Rentowych Halina Wolińska,
 - starszy inspektor w Departamencie Realizacji Dochodów Piotr Michalski,
 - starszy specjalista w Departamencie Realizacji Dochodów Agnieszka Ziętarska-Łaszczyk,
- Katowicki Holding Węglowy SA:
 - wiceprezes Tadeusz Skotnicki,
- Spółka Restrukturyzacji Kopalń SA:
 - prezes zarządu Marek Tokarz,

- **goście w dniu 20 stycznia 2015 r.:**
 - Ministerstwo Gospodarki:
 - sekretarz stanu Wojciech Kowalczyk,
 - kierująca Departamentem Górnictwa Małgorzata Niezgoda,
 - dyrektor Departamentu Prawnego Monika Studzińska,
 - główny specjalista w Departamencie Górnictwa Rafał Dąbrowski,
 - Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej:
 - radca ministra w Departamencie Ubezpieczeń Społecznych Bożena Bator,
 - naczelnik wydziału w Departamencie Prawa Pracy Tomasz Wardach,
 - naczelnik wydziału w Departamencie Dialogu i Partnerstwa Społecznego Maria Kondej-Gąsecka,
 - główny specjalista w Departamencie Funduszy Michał Chalecki,
 - Ministerstwo Skarbu Państwa:
 - radca ministra w Departamencie Restrukturyzacji i Pomocy Publicznej Adam Ambrozik,
 - Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów:
 - prezes Adam Jasser,
 - Ministerstwo Finansów:
 - zastępca dyrektora Departamentu Wspierania Polityk Gospodarczych Grażyna Kozłowska-Plewa,
 - naczelnik wydziału w Departamencie Finansowania Sfery Gospodarczej Aleksandra Szwemberg,
 - naczelnik wydziału w Departamencie Wspierania Polityk Gospodarczych Maciej Ciborski,

- Zakład Ubezpieczeń Społecznych:
 - wicedyrektor Departamentu Świadczeń Emerytalno-Rentowych Halina Wolińska,
 - starszy specjalista w Departamencie Realizacji Dochodów Agnieszka Ziętarska-Łaszcz,
- Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych:
 - członek prezydium Sławomir Łukasiewicz,
- Sekretariat Górnictwa i Energetyki NSZZ „Solidarność”:
 - przewodniczący Kazimierz Grajcarek,
- Forum Związków Zawodowych:
 - wiceprzewodniczący Dariusz Trzcionka,
- Kancelaria Senatu:
 - główny legislator w Biurze Legislacyjnym Danuta Drypa.

Przebieg posiedzenia:

Ad 1. Przed przystąpieniem do rozpatrzenia ustawy przewodniczący Marek Ziółkowski poinformował o prowadzonych równolegle na Śląsku negocjacjach rządu ze związkami zawodowymi i zaproponował, aby decyzje połączonych komisji w sprawie ustawy były podjęte po zakończeniu negocjacji.

Senator Stanisław Kogut zaprotestował przeciwko pilnemu trybowi prac Sejmu nad uchwaleniem ustawy i zwrócił uwagę na to, że ustawa ta, podobnie jak każda ustawa restrukturyzacyjna, powinna być – zgodnie z art. 20 konstytucji – poddana konsultacjom społecznym.

Ustawę przedstawił i omówił wiceminister Tomasz Tomczykiewicz. Jest ona odpowiedzią na pogarszającą się sytuację ekonomiczną sektora wydobywania węgla kamiennego, a szczególnie Kompanii Węglowej SA, której grozi całkowita utrata płynności finansowej. Ustawa jest częścią planu naprawczego, zgodnie z którym majątek Kompanii zostanie podzielony. Kopalnie rentowne będą przejęte przez specjalnie powołaną Spółkę Restrukturyzacji Kopalń (SRK), jednoosobową spółkę Skarbu Państwa. Ustawa pozwoli na udzielenie pomocy publicznej zgodnie z prawem europejskim i zagwarantowanie pakietu osłonowego pracownikom (m.in. świadczenia socjalne, odprawy pieniężne, urlopy), zarówno zwalnianym, jak i przenoszonym do SRK. Proces ten będzie finansowany przez budżet państwa. Przewidywany koszt restrukturyzacji to ok. 2–3 mld zł. Ustawa rozszerzy przepisy o tworzeniu specjalnych stref ekonomicznych, aby ułatwić powstawanie inwestycji i tworzenie miejsc pracy dla pracowników likwidowanych kopalń.

Przedstawicielka Biura Legislacyjnego przedstawiła w swojej opinii siedem uwag. Dwie, o charakterze ogólnym, dotyczyły sposobu procedowania nad ustawą, pozostałe to propozycje poprawek o charakterze legislacyjno-porządkowym. Projekt ustawy, która przewiduje udzielanie pomocy publicznej, powinien zostać poddany notyfikacji – stwierdziła. Jej brak jest naruszeniem przepisów prawa europejskiego. Nie spełniono także wymogu konsultacji społecznych; zgodnie bowiem z art. 19 ustawy o związkach zawodowych mają one prawo opiniowania założeń i projektów aktów prawnych.

Wiceminister T. Tomczykiewicz zapewnił, że proces notyfikacji będzie prowadzony, aż do jej uzyskania. Jego zdaniem projekt ustawy jako przedłożenie poselskie nie podlegał wymogom konsultacji, tak jak inicjatywa rządowa. Przedstawicielka Biura Legislacyjnego wyraziła odmienną opinię. Konsultacje w tym przypadku – zwróciła uwagę na to, że stanowi o tym regulamin Sejmu – powinny się odbyć z inicjatywy i na wniosek marszałka Sejmu. Minister wyraził pozytywną opinię o poprawkach legislacyjno-porządkowych, zaproponowanych przez Biuro Legislacyjne.

Senator Stanisław Kogut kwestionował pilny tryb prac Sejmu nad uchwaleniem ustawy

i zgłosił wniosek o odrzucenie ustawy w całości. Zdaniem senatora Jana Michalskiego tryb pilny jest uzasadniony koniecznością udzielenia pomocy publicznej spółce węglowej, której grozi upadłość. Senator Izabela Kloc stwierdziła, że rozpatrywana ustawa zmierza do likwidacji polskiego górnictwa. Rząd – podkreśliła – chce likwidować kopalnie, które nie mają wyczerpanych złóż. Senator Andrzej Owczarek wskazywał na potrzebę i konieczność przygotowania planu wsparcia samorządów, na terenie których znajdują się kopalnie. Właściwy program naprawczy – podkreślił – powinien zawierać plan stworzenia systemu przekwalifikowania pracowników i zreformowania szkolnictwa zawodowego.

Przewodniczący Marek Ziółkowski zaproponował, aby ze względu na prowadzone równoległe na Śląsku negocjacje rządu ze związkami zawodowymi komisje przerwały obrady do zakończenia negocjacji i kontynuowały posiedzenie w dniu 20 stycznia o godz. 19.00. Propozycja została zaakceptowana przez senatorów.

Na posiedzeniu komisji w dniu 20 stycznia 2015 r. pełnomocnik rządu ds. restrukturyzacji węgla kamiennego, wiceminister gospodarki Wojciech Kowalczyk przedstawił propozycje rządowych poprawek, uwzględniające porozumienie rządu ze związkami zawodowymi.

Zaproponowane poprawki mają łagodzić społeczne skutki ustawy i zwiększać zaangażowanie państwa w proces przemian górnictwa węgla kamiennego. Nadają m.in. nowe brzmienie przepisom ustawy, które regulują zasady restrukturyzacji zatrudnienia w likwidowanych kopalniach i pakiet osłonowy dla pracowników. Wprowadza się m.in. trzyletnie urlopy dla pracowników zakładów przeróbki mechanicznej węgla, przyznawane na zasadach podobnych jak urlopy górnicze, a także zwiększa kwotę jednorazowej odprawy pieniężnej dla pracowników. Ponadto poprawki umożliwiają m.in. dostosowanie zasad rachunkowości w restrukturyzowanych przedsiębiorstwach górniczych oraz włączenie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów do oceny podejmowanych działań w ramach dokonywanych przekształceń gospodarczych. Poprawki te wraz z zaproponowanymi przez Biuro Legislacyjne przejął senator Mieczysław Augustyn i zgłosił jako wnioski legislacyjne. Uzyskały one w wyniku głosowania poparcie większości połączonych komisji.

Wniosek senatora Stanisława Koguta o odrzucenie ustawy nie uzyskał poparcia. Podobnie inne jego trzy wnioski. Senator proponował m.in.: przeprowadzanie corocznego audytu w zakresie kosztów ogólnych zarządu przedsiębiorstw górniczych; możliwość ograniczenia przez prezesa Rady Ministrów wysokości wynagrodzeń zarządu; przywrócenie przepisu dotyczącego opracowywania programu przemieszczeń pracowników likwidowanej kopalni.

Wniosek o wprowadzenie poprawki zgłosił także senator Marek Martynowski, który postulował, aby odprawa, wypłacana po rozwiązaniu umowy o pracę, przysługiwała nie tylko pracownikowi kopalni, ale zatrudnionemu w spółce węglowej. Wniosek został odrzucony.

Odrzucone wnioski senatora Stanisława Koguta zostały poparte i zgłoszone przez mniejszość połączonych komisji.

Na sprawozdawcę komisji wybrano senatora Jana Michalskiego.

Na sprawozdawcę mniejszości komisji wybrano senatora Stanisława Koguta.

Konkluzja: Komisje wnoszą o wprowadzenie 7 poprawek do ustawy. Mniejszość komisji wnosi o wprowadzenie 4 poprawek do ustawy (druk senacki nr 816 A).